

שיחות הר"ן – אות פז

1) אמרות משה – פסח, עמ' לז (ר' משה מקוברין זי"ע)
 מעשה באחד מאנשיו, ר' מרדכי ב"ר חיים לייב, שבא להיפרד ממנו כשנסע את ביתו לקראת חג הפסח. שאל אותו מרן ז"ל, **היש לך כבר אתרוג לכבוד פסח?** ולא הבין האיש מה הכוונה ונשאר כמשתומם. חזר מרן ז"ל ואמר לו מדוע אינך מבין? **הלא אמרו אתרוג דא לבא, ובחי' זו צריך להכין גם לפסח.**

2) פיוט – סוכה ולולב לעם סגולה (ר' משה בן יעקב אדהאן זצ"ל) [נפטר 1736]
 סִכָּה וְלוּלָב לְעַם סִגְלָה. יַחַד יִרְנוּ יִשְׂאוּ תְהִלָּה....
 הַהֶדְס רֹמְזוּ לְשְׁלוֹשָׁה אָבוֹת. מִשָּׁה אֶהְרֹן בְּדֵי עֲרָבוֹת.
 יוֹסֵף לְלוּלָב חֲמֻדַּת לְבָבוֹת. דָּוִד לְאַתְרוֹג כְּלָה כְּלוּלָה.

3) פירוש הסולם לזוהר הקדוש – פרשת נח
 ובכדי למשול עליהם על שרי האומות אנו באים בסוד השם הקדוש, המרומוז באלו ארבעה מינים שבולב, **הדסים הוא סוד חג"ת**, מהי' דשם הוי"ה, **ערבות הוא סוד נו"ה** הנמשכים מהה' דהוי"ה, **לולב הוא סוד יסוד מהו' דהוי"ה**, **אתרוג הוא סוד מלכות**, ה' **תתאה**, לרצות לו להקב"ה, ולמשול עליהם בסוד השם הקדוש, ולעורר עלינו מים קדושים, דהיינו שפע מים העליונים לנסך אותם על המזבח שהיא המלכות המכניעים את המים...

ד' מינים כנגד הספירות (ע"פ זוהר הקדוש)
 שלושה בדי ההדס רומזים לשלושת האבות: אברהם (חסד), יצחק (גבורה) ויעקב (תפארת).
 שני בדי הערבה רומזים לאחים משה (נצח) ואהרן (הוד).
 הלולב מזכיר את יוסף (יסוד) שזקף קומתו כנגד עשו.
והאתרוג רומז לדוד המלך (מלכות).

4) ויקרא (אמר) – פרק כג, פסוק מ
 וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר תְּמָרִים וְעֵגֶף עֵץ עֵבֶת וְעֵרְבֵי נָחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי ד' אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים.

5) זוהר הקדוש – פרשת כי תצא (חלק ג, דף רפג).
 וְקוֹדֶשֶׁת בְּרִיךְ הוּא לּוּלָב, וּשְׂכִינְתָא אֶתְרוֹג. לּוּלָב דְּזֻמָּה לְגוּפָא וְאַתְרוֹג לְלֵבָא.

6) מסכת סנהדרין דף קו:
 אמר רבי: ארבע מאה בעיני בעו דואג ואחיתופל במגדל הפורח באויר, [ולא איפשט להו חד].
 אמר רבא רבותא למבעי בעיני?! בשני דרב יהודה כולי תנווי בניזיקין, ואנן קא מתנינן טובא בעוקצין... ורב יהודה שליף מסאני ואתא מטרא, ואנן צוחינן וליכא דמשגח בן, **אלא הקב"ה ליבא בעי דכתיב "וד' יראה ללבב."**

7) שמואל א', פרק טז, פסוק ז
 וַיֹּאמֶר ד' אֶל שְׂמוּאֵל אֵל תִּבְט אֶל מְרֵאָהוּ וְאֶל גְּבוֹה קוֹמְתוֹ כִּי מֵאֲסֻתִּיהוּ כִּי לֹא אֲשֶׁר יִרְאֶה הָאָדָם כִּי הָאָדָם יִרְאֶה לְעֵינָיִם, וְד' יִרְאֶה לְלֵבָב.

8) שמואל א', פרק טז, פסוק יג
 וַיִּקַּח שְׂמוּאֵל אֶת קָרוֹ הַשָּׁמֶן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ בְּקֶרֶב אָחִיו וַתִּצְלַח רוּחַ ד' אֶל דָּוִד מֵהַיּוֹם הַהוּא וּמְעַלָּה וַיִּקַּם שְׂמוּאֵל וַיִּלְךְ הָרְמָתָה.

9) תיקוני זוהר – תיקון יא, דף כו:

וְדָא אִיהוּ כָּל הַשְּׁעָרִים נִנְעָלוּ, אֲבָל שְׁעָרֵי דְמַעָה לֹא נִנְעָלוּ, וְלִית מָאן דְּאִתְפַּתַּח לוֹן לְאֵלִין שְׁעָרִים, עַד דְּיִיתֵי מְאָרֵי דְדַמְעָה, דְּאִתְמַר בֵּיהּ "וְתַפְתַּח וְתִרְאֶהוּ אֶת הַיְלָד וְהִנֵּה נַעַר בִּכְה" (שמות ב, ו), וְלִית הִיכְלָא מִתְפַּתְחָא אֲלָא בֵּיהּ, וְדָא אִיהוּ "וְתַפְתַּח", וְתַפְתַּח דְּאִתְפַּתַּח הָאִי הִיכְלָא לְגַבֵּיהּ, בְּמֵאֵי אִתְפַּתַּח לֵיהּ בְּדַמְעָה, הֲדָא הוּא דְכָתִיב "וְהִנֵּה נַעַר בִּכְה", וּמִיָּד וְתַחֲמַל עָלָיו. וְעוֹד "וְתַפְתַּח", כִּד יִשְׂרָאֵל פְּתַחִין בְּתִיּוּבְתָא בְּבִכְיָהּ, מִיָּד וְתַחֲמַל עָלָיו, וְדָא אִיהוּ "בְּבִכְיָהּ יִבְאוּ" (ירמיה לא, ט), בְּזָכוֹת בְּכִיָּה דִילֵיהּ יִתְכַנְשׁוּן מִן גְּלוּתָא.

10) שיחות הר"ן – אות פז

לְפִי בְחִינַת הַיָּמִים נוֹרָאִים, רָאוּי שִׁיְהִיָּה לְנוּ אֲתָרוּג נָאָה.

כִּי אֲמַרֵי אֲנָשִׁי: 'כָּל נַעַר יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה נָאָה'. וְהָאֲתָרוּג הוּא בְחִינַת אִשָּׁה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּזֹהַר (תְּקוּנִים יג, כא) שֶׁהָאֲתָרוּג הוּא בְחִינַת (שִׁיר־הַשִּׁירִים ד): "כִּלְכֹּד יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹס אֵין בָּךְ". וּבְיָמִים נוֹרָאִים יִשְׂרָאֵל הִם בְּבִחִינַת נַעַר, כִּי אֲזִי הִם בְּבִחִינַת: "וְהִנֵּה נַעַר בּוֹכֶה" (שְׁמוֹת ב), מִיָּד: "וְתַחֲמַל עָלָיו" כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּתְקוּנִים (תְּקוּן יא), וְעַל־כֵּן רָאוּי שִׁיְהִיָּה לְיִשְׂרָאֵל אֲתָרוּג נָאָה כְּנ"ל.

וּמִי שְׂבוּכָה בְיֹתֵר, (וְנִכְנַס בְיֹתֵר בְּבִחִינַת "נַעַר בּוֹכֶה") רָאוּי שִׁיְהִיָּה לוֹ אֲתָרוּג נָאָה בְיֹתֵר כְּנ"ל.

כִּי זֶה שְׂאוּמְרִים הַעוֹלָם שֶׁכָּל נַעַר יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה נָאָה, זֶה יֵשׁ לְהַבִּין: כִּי עֵקֶר הַשְּׂכָל הוּא מֵהַמַּח. וְהַמַּח שׂוֹאֵב מִמַּח שְׂבַעֲצֻמוֹת, שֶׁהוּא נִשְׁקָה עַל־יְדֵי לְחוֹת וְשְׂמֻנּוּנִית הַגּוּף, בְּבִחִינַת: "וּמַח עֲצָמוֹתָיו וְשִׁקְהָ" (אִיּוֹב כא). כִּי עַל־יְדֵי לְחוֹת וְשְׂמֻנּוּנִית הַגּוּף נִשְׁקָה הַמַּח שְׂבַעֲצֻמוֹת וְזֶהוּ עֵקֶר קִיּוּם הַשְּׂכָל. כִּי עֵקֶר קִיּוּם הַשְּׂכָל עַל־יְדֵי לְחוֹת וְשְׂמֻנּוּנִית הַגּוּף (כְּמוּבָא בְּמָקוֹם אַחֵר). וְעַל־כֵּן מִי שֶׁהוּא נַעַר וְאֵין שְׂכָלוֹ בְּשִׁלְמוֹת וְנִשְׂאָר מַחוּ כְּנוֹס בְּעֲצָמוֹת כִּי אֵין שׂוֹאֵב מַחוּ מִמַּח שְׂבַעֲצֻמוֹת וּמַחֲמַת זֶה אֵין שְׂכָלוֹ בְּשִׁלְמוֹת כְּנ"ל, נִמְצָא שְׂנִשְׂאָר הַמַּח כְּנוֹס בְּעֲצָמוֹת. וְעַל־כֵּן בַּת זֹוּגוֹ שְׂנִלְקַחָה מִן הָעֲצָמוֹת כְּמוֹ שְׂנִאֲמַר: "וַיִּקַּח אַחַת מִצְּלֹעוֹתָיו וְכוּ'" (בְּרָאשִׁית ב), נִמְשָׁד אֵלֶיהָ רַבּוּי הַמַּח שְׂנִשְׂאָר כְּנוֹס בְּעֲצָמוֹתָיו אֲשֶׁר מִשֶּׁם נִלְקַחָה כְּנ"ל. וְעַל־כֵּן בַּת זֹוּגוֹ נָאָה כִּי עֵקֶר הַיָּפִי עַל־יְדֵי הַמַּח וְהַחֲכָמָה בְּבִחִינַת: "חֲכָמַת אָדָם תִּאֲרַר כְּנִיּוּ" (קֹהֶלֶת ח). וְעַל־כֵּן הִיא נָאָה מִחֲמַת שְׂנִמְשָׁד אֵלֶיהָ רַבּוּי הַמַּח, כִּי הִיא עֲצָם מַעֲצָמִיו שֶׁל זֶה שְׂאִין שְׂכָלוֹ שְׁלֵם, וְנִשְׂאָר מַחוּ כְּנוֹס בְּעֲצָמוֹתָיו כְּנ"ל.

וּבִקְדֻשָּׁה, זֶה בְחִינַת שְׂנִמְשָׁכִין שְׂרָשֵׁי הַדַּעַת אֶל הָאֲתָרוּג, וְעֵין בְּכּוֹנּוֹת (שְׁעַר הַכּוֹנּוֹת סָפָה ה) סוּד אֲתָרוּג וְלוֹלֵב עֵין שָׁם.

וּלְבָאָר קִצַּת כִּי עֵקֶר הַכּוֹנָה לְהַמְשִׁיךְ אֶל הָאֲתָרוּג שֶׁהוּא בְחִינַת מַלְכוּת הַמַּחִין שְׂבַגּוּף דְּהִינּוּ הַחֲסָדִים שְׂבַגּוּי"ו קִצּוֹת. אֲדָּא אֵי אֲפָשָׁר שִׁיתְנוּ הָאֶרֶה אֶל הָאֲתָרוּג כִּי אִם עַל־יְדֵי שְׂמֻקְבָּלִין הָאֶרֶה מְשָׂרְשֵׁי הַמַּחִין דְּהִינּוּ מְשָׂרְשֵׁי הַחֲסָדִים שְׂבַדְעַת שְׂזָהוּ סוּד הַנְּעַנּוּעִים עֵין שָׁם. נִמְצָא שֶׁעֵקֶר הָאֶרֶת הָאֲתָרוּג בְחִינַת מַלְכוּת עַל־יְדֵי שְׂנִתְרַבִּין וּמֵאִירִין בְחִינַת הַמַּחִין שְׂבַגּוּי"ו קִצּוֹת עַל־יְדֵי שְׂנִמְשָׁד אֵלֵיהֶם הָאֶרֶת הַמַּחִין שְׂבַרָאשׁ כְּנ"ל. וְזֶה בְחִינַת הַנִּי"ל. רַק שָׁם הוּא נַעַר מִמֶּשׁ וְנִשְׂאָר מַחוּ כְּנוֹס בְּעֲצָמוֹת וְלֹא עָלָה לְמַעְלָה אֶל הַמַּח כְּנ"ל, וְכָאן בְּקִדְשָׁה הָאֶרֶת הָאֲתָרוּג עַל־יְדֵי שְׂמֻמְשִׁיכִין בְּכּוֹנָה הָאֶרֶת הַמַּחִין שְׂבַרָאשׁ לְתוֹדֵי בְחִינַת הַגּוּף. וְנִתְרַבָּה וּמֵאִיר הַמַּחִין שְׂבַגּוּף וּמִשֶּׁם נִמְשָׁד הַמַּחִין אֶל הָאֲתָרוּג וְהִבּוּ. עֵין שָׁם הֵיטֵב בְּכּוֹנּוֹת, וְתַבִּין.

וְזֶה בְחִינַת סָפָה: כִּי "נַעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֶּהוּ" (הוֹשֵׁעַ יא, א). אֶהְבֶּה זֶה בְחִינַת יָמִין בְּחִינַת חֲבוּק יָד יָמִין בְּחִינַת סָפָה. וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי בְחִינַת נַעַר יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת נַעַר בּוֹכֶה כְּנ"ל.